

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

לפני כבוד השופט אריה ביטון

התובעת:

ערוץ יהודי ישראלי בע"מ
ע"י עו"ד יגאל דנינו ו/או שרית בר ממשרד
עו"ד דנינו-שי-משה

נגד

הנתבע:

חיים לוינסון
ע"י עו"ד דור ליאונד ממשרד עו"ד זאב ליאונד ושות'

פסק דין

1. לפניי תביעה בעילה של לשון הרע בהתאם לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק"), אשר לפיה עתרה התובעת לפיצוי כספי ללא הוכחת נזק על סך 141,181 ₪ בגין פרסום ציוץ שביצע הנתבע ברשת החברתית טוויטר.

רקע עובדתי וטענות הצדדים

2. התובעת מפעילה את ערוץ 20 (כיום ערוץ 14) ומשדרת שירותי אקטואליה, חדשות ושידורי מורשת יהודית. הנתבע הינו עיתונאי ואיש תקשורת שמפרסם את פרסומיו ברשת החברתית טוויטר בעמוד שלו ולו 140,000 עוקבים, וגם כתביו פורסמו באותה עת, בין היתר, בעיתון הארץ ומופיע כפרשן פוליטי באולפני טלוויזיה בתוכניות שונות.

3. ביום 22.6.2021 פרסם הנתבע ברשת החברתית טוויטר פרסום שנחזה להיות ציוץ רשמי של הנתבעת, כדלקמן:

"בשעה 20:00 נעביר בשידור ישיר את ביקורו של ראש

הממשלה בנימין נתניהו בנמל התעופה בן גוריון, שם

יישא דברים בעקבות התפרצות הזן ההודי".

בהתאם לציוץ זה, יוחס לתובעת כי תעביר בשידור ישיר את ביקורו של "ראש הממשלה בנימין נתניהו" בנמל התעופה בן גוריון לצד תמונתו, שעה שבמועד הפרסום כיהן מר נפתלי בנט כראש הממשלה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

4. לטענת התובעת, בחשבון הטוויטר של הנתבע פורסם פרסום הכולל כיתובתחת הלוגו שלה, אשר מייחס לה אמירה שלא נאמרה על ידה מעולם. הנתבע פרסם פרסום שקרי הכולל כיתוב המתעתד להעביר בשידור ישיר בשעה 20:00 את ביקורו של ראש הממשלה לשעבר בנימין נתניהו בנמל התעופה בן גוריון ולצדו תמונתו, עת שכיהן באותה עת נפתלי בנט כראש ממשלה. לאחר שהנתבע פרסם את הפרסום המזויף תחת הלוגו של הערוץ, כתב הנתבע ציוץ נוסף: **"ממליץ לכולם לראות, עזבו את ערוצי התעמולה"**. הנתבע יצר ופרסם פרסום הנחזה לרשמי המיוחס לערוץ, הכולל לוגו המזוהה עמו, ובכך יצר מצג שווא וידיעה כוזבת הנחזית להיות פרסום אמיתי הפוגע בשמה הטוב. הפרסום נועד להציג את ערוץ 20 כגוף שידור קיקיוני, הזוי, המצוי בשוליים הסהרוריים, שכופר ביסודות השיטה הדמוקרטית.

5. התובעת טוענת כי המדובר בפרסום הנתפס כאמין בידי הציבור שכן לאחר הפרסום של הנתבע פנתה הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו לתובעת, ודרשה ממנה הבהרות אודות נסיבות הפרסום. התובעת פנתה לנתבע בבקשה להסרת הפרסום באופן מיידי, ומתן הבהרה בדבר הפרסום שנחזה כפרסום שנעשה על ידי התובעת, אך זו נותרה ללא כל מענה. הפרסום הופץ לציבור הרחב, זכה לחשיפה ניכרת והגיע למשתמשים רבים ברשת החברתית. התובעת מדגישה כי לא אמרה את הדברים שיוחסו לה, וכי מדובר בסילוף דבריה ובייחוס כוזב של אמירה הפוגעת בשמה הטוב ובאמינותה כערוץ, ושנעשה בכוונה לפגוע וגרם לה לנזק לא ממוני. לפיכך, התובעת עותרת לחייב את הנתבע בפיצוי כספי ללא הוכחת נזק בסך 141,181 ₪ בהתאם לסעיפים 7א(ב) ו- 7א(ג) לחוק, בצירוף הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין, וכן ליתן צו המורה על הסרת הפרסום או מתן הבהרה אודות הפרסום.

6. לטענת הנתבע, המדובר בפרסום סאטירי מובהק שמטרתו לעורר שיח בנושא שיש בו עניין ציבורי, ושנועד לבקר את אופי שידורי האקטואליה בערוץ 20 במטרה למתוח ביקורת על קו העריכה של הערוץ. ביטוי סאטירי מטבעו הינו לשון חריף ומוגזם, תוך שימוש באלמנטים ששילובם בביטוי הסאטירי מעוות את המציאות, ולא נועד לחשוף את העובדות אלא להציג מציאות מוקצנת לא אמיתית במטרה לייצר אפקט הומוריסטי וקומי. הנתבע מוסיף כי חשבון הטוויטר שלו ידוע באופיו הסאטירי, וכי עוקביו מכירים את סגנונו, כך שהקורא הסביר מבין היטב כי מדובר בפרודיה פוליטית ולא בידיעה חדשותית אמיתית.

7. כן נטען, כי יש לייחס לחופש הביטוי משקל רב יותר כאשר מדובר בביקורת פוליטית, במיוחד כאשר מדובר בביטוי סאטירי הומוריסטי. מדובר בציוץ שאיננו דיווח עיתונאי שכן הנתבע לא עוסק מטעם התובעת ולא מקדם את שידוריה. בנוסף, מגישי תוכניות התובעת בעצמם יצאו פעמים רבות נגד הממשלה החדשה בראשות נפתלי בנט, כך למשל נאמר על ידיהם כי ראש הממשלה נפתלי בנט "אינו לגיטימי". בנוסף, המונח ערוצי התעמולה הינו סאטירי אשר התייחס לערוצים אחרים ולא לנתבעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

8. הנתבע מוסיף וטוען כי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו אינה מוסמכת לפקח על פרסומי התובעת, ולא הוגשה כל תביעה נגדה בעקבות הציוץ שפורסם כך שלא נגרם לה כל נזק. העובדה שהתובעת לא פרסמה כל עובדה או הבהרה, למרות שיכלה לעשות כן מראה שלא נגרם לה נזק כלשהו. לפיכך, אין מקום להורות על פרסום הבהרה או הסרה של הפרסום, שכן מדובר בפרסום סאטירי לכל דבר ועניין שכל מטרתו היתה למתוח ביקורת בצורה הומוריסטית.

9. לחילופין הנתבע טוען, ככל שייקבע כי מדובר בלשון הרע, עומדות לזכותו ההגנות שבחוק. לטענתו הוא דובר אמת ופעל בתום לב כשהביע את דעתו אודות התובעת, שהינה דמות ציבורית ובעניין ציבורי ופומבי מובהק ולכן חלות ההגנות הקבועות בסעיפים 14, 15(3), 15(4), 15(6) ו-16(א) לחוק.

פלוגותאות להכרעה

10. לאור טענות הצדדים, כפי שהובאו לעיל, נדרש בית המשפט להכריע בשאלות הבאות:

- א. האם הפרסום מהווה "פרסום" ובגדר "לשון הרע" כהגדרתם בחוק?
- ב. כיצד יש לאפיין את הקורא הסביר בהקשר של רשתות חברתיות וסאטירה פוליטית?
- ג. האם עומדות לנתבע ההגנות שבחוק, ובפרט הבעת דעה ותום לב?
- ד. מהו הסעד הראוי, אם בכלל, בנסיבות העניין?

דיון והכרעה

א. פרסום ולשון הרע –

11. אין מחלוקת כי הפרסום לא פורסם בפועל על ידי התובעת, וכי מדובר בפרסום של הנתבע. המחלוקת נסבה על אופיו של הפרסום – האם מדובר בלשון הרע כמשמעה בחוק, או בפרסום סאטירי החוסה תחת ההגנות הקבועות בדיון.

12. הפרסום פורסם בחשבון הטוויטר של הנתבע בשעה 19:43, כרבע שעה לפני מועד השידור הנטען בשעה 20:00, כאשר צורף לו ויזואל המדמה פרסום חדשותי של ערוץ התובעת יחד עם הלוגו שלה, אליו הנתבע הוסיף טקסט מלווה בעל נימה ביקורתית תוך הצגת מצג שווא. אין מחלוקת כי במועד הפרסום כיהן נפתלי בנט כראש הממשלה, וכי באותה עת התקיים שיח ציבורי ער ביחס לאופן סיקורו של מר בנימין נתניהו באמצעי תקשורת שונים, לרבות בזו של התובעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

13. חוק איסור לשון הרע מהווה איזון בין שתי זכויות יסוד מרכזיות במשטר דמוקרטי: הזכות לשם טוב והזכות לחופש הביטוי. שתי זכויות אלו נגזרות מהערך החוקתי של כבוד האדם, ועל כן הן בעלות מעמד נורמטיבי שווה. החוק קובע את נקודות האיזון בין ערכים מתנגשים אלו, כאשר הוא אוסר על פרסום לשון הרע אך מכיר גם בפרסומים מותרים ובמקרים בהם עומדת למפרסם הגנה. הפסיקה המודרנית, במיוחד לאחר חקיקת חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, קובעת כי אין להעניק עדיפות לאף אחת מהזכויות המתנגשות. במקום זאת, יש לערוך איזון אופקי ואד-הוק בין הזכות לשם טוב לבין חופש הביטוי, תוך התחשבות בנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה. איזון זה מושפע מעקרונות פסקת ההגבלה שבחוק היסוד, ובמיוחד מדרישת המידתיות (ראו: דנ"א 2121/12 **פלוגי נ' ד"ר אילנה דיין אורבך**, (18.09.2014)). על אף מעמדו הרם והבלתי מעורער של חופש הביטוי, הרי שכאשר עסקינן בפרסום העולה כדי לשון הרע, נסוגה זכות זו מפני ההגנה על שמו הטוב של אדם, ואין בכוחה לשמש צידוק או הגנה לפרסום כאמור (ראו: רע"א 2855/20 **פלוגי נ' פלוגי** (נבו) (6.10.2022)).

14. במסגרת האיזון השיפוטי, בית המשפט בוחן גורמים שונים, כגון זהות הנפגע, האם מדובר באיש ציבור או באדם פרטי, התועלת הציבורית שבפרסום, והאם הפרסום היה רלוונטי ונחוץ להשגת תועלת זו. כאשר מדובר באיש ציבור, יינתן משקל רב יותר לחופש הביטוי, אך אין להפקיר את שמו הטוב וכבודו. כמו כן, יש להתחשב בהקשר ההתבטאות, כאשר הבעת דעה אישית, להבדיל מקביעת אמת עובדתית, נוטה לקבל הגנה רחבה יותר (ראו בעניין זה: ע"א 1104/00 **דוד אפל נ' איילה חסון** (10.01.2002)).

15. בתי המשפט, ובראשם בית המשפט העליון, קבעו מתווה בן ארבעה שלבים לבחינת תביעות לשון הרע. שלבים אלו כוללים בשלב ראשון בחינה האם מדובר ב"פרסום" בהתאם לס' 2 לחוק. בשלב השני, בוחנים קיומה של "לשון הרע" על פי ס' 1 לחוק. בשלב השלישי יש לבחון את תחולתן של ההגנות השונות הנזכרות בחוק, בסעיפים 13 עד 15 שבו, שיש בכוחן לשלול את אחריותו של המפרסם. לבסוף בשלב הרביעי ייקבע הסעד המתאים בנסיבות העניין (ראו לעניין זה: ע"א 6903/12 **Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזר** (22.07.2015)).

16. סעיף 2 לחוק מגדיר "פרסום" באופן רחב, לרבות פרסום בכתב ובכל אמצעי אחר, ודי שהפרסום הגיע לאדם אחד לפחות מלבד הנפגע. סעיף 3 לחוק מוסיף שאין חשיבות לכך שלשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או שהיא משתמעת מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות. לפיכך, גם אם הציוץ לא ציין במפורש שהערוץ עצמו פרסם את הדברים, צירוף הלוגו של הערוץ לפרסום עשוי להיות נסיבה חיצונית שממנה הקורא הסביר עשוי להסיק כי מדובר בפרסום מטעם הערוץ.

17. במקרה שלפנינו, אין חולק על היותו של הפרסום שפורסם על יד הנתבע בטוויטר כעונה להגדרת המונח "פרסום", כהגדרתו בס' 2 לחוק. הפסיקה בישראל קבעה באופן מפורש כי פרסומים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

ברשות חברתיות, נחשבים ל"פרסום" כמשמעותו בחוק איסור לשון הרע. כיום, בעידן הטכנולוגי המודרני, עקרונות החוק נותרים רלוונטיים. "ציוץ" בטוויטר, בהיותו פומבי מטבעו, עולה לכדי "פרסום" לצרכי החוק (ראו: רע"א 1239/19 יואל שאול נ' חברת נידלי תקשורת בע"מ (08.01.2020)). לפיכך, בשלב הראשון ניתן לקבוע, כי אכן מדובר בפרסום אשר הגיע לחברי הנתבע ברשת החברתית ועונה על הגדרתו בחוק.

18. בשלב השני, נבחן האם מדובר בלשון הרע כהגדרת החוק. סעיף 1 לחוק כולל בהגדרת המונח "לשון הרע" פרסום שעלול להשפיל אדם, לבזותו בשל מעשים או תכונות המיוחסים לו, או לפגוע בעסקו, במשלח ידו או במקצועו. ההגדרה כוללת גם תאגיד, ולכן ערוץ טלוויזיה עשוי להיות נפגע הזכאי לבחון את הפרסום בעניינו. בחינת קיומה של לשון הרע נעשית באמצעות מבחן אובייקטיבי של "האדם הסביר", ובוחן מהו המובן שאדם סביר ורגיל היה מייחס לפרסום, והאם מובן זה עלול לפגוע בשמו הטוב של התובע. אם הציוץ מציג כאילו הערוץ פרסם דברי בלע, שקר או תוכן מבזה, והדבר עלול לפגוע באמינותו, במוניטין שלו או בעסקו, עשויה להתקיים "לשון הרע" כלפי הערוץ. אין הכרח להוכיח שהפגיעה התרחשה בפועל, די בכך שהפרסום עלול להביא לתוצאה הפוגעת. קיימת התחשבות בהקשר הכולל של הפרסום, וזאת במסגרת הליך רב-שלבי הכולל בחינת הגדרת לשון הרע, קיומו של פרסום, ובדיקת הגנות אפשריות. (ראו לעניין זה גם: רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר (30.5.2023)).

19. בענייננו, הפרסום ייחס לתובעת פרסום שלא פרסמה בעצמה, ובכך יצר מצג שווא לפיו התובעת מתעלמת מהמציאות הפוליטית. הנתבע לא הסתפק בהבעת דעתו כטענתו, אלא יצר ציוץ שנחזה להיות פרסום אותנטי של התובעת, שילב בו את הלוגו של הערוץ והציג תוכן חדשותי כביכול. צירוף הלוגו של הערוץ עלול להיחשב כמשפיל על פי אמות המידה של האדם הסביר אשר יכול לפגוע בשמו הטוב של הערוץ, במיוחד כאשר התובע הינו עיתונאי מוכר וידוע. הפרסום יצר מצג שלפיו התובעת כה מזוהה פוליטית עם נתניהו, עד כי אף לאחר חילופי השלטון היא ממשיכה להציגו כ"ראש הממשלה". מדובר בייחוס של הטיה פוליטית, חוסר מקצועיות ואי הכרה במציאות הפוליטית והמשטרית. ייחוס כאמור לגוף תקשורת חדשותי עלול בהחלט לפגוע באמינותו הציבורית, במיוחד לאור תגובות הגולשים שצורפו כנספח 1 לתצהירה של התובעת, אשר מלמדות בפועל כי עוקבים רבים האמינו שמדובר בפרסום אמיתי של הערוץ.

20. יתרה מכך, התלונות שהוגשו לרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו ע"י מספר פניות של אנשים, יש בהן להראות שפרסומו של הנתבע יצר מצג שווא בקרב הציבור אשר נטה לחשוב שהתובעת פרסמה את הפרסום. הפניות של הציבור לרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, שצורפו כנספח 2 לתצהיר התובעת, מראות שהפרסום נחזה כמשפיל בהיבט האובייקטיבי של האדם הסביר, ובכך מוביל לפגיעה באמינות הציבורית שמייחסים לתובעת כערוץ תקשורת שמשדר חדשות לציבור הרחב, ואף עלול היה לפגוע בו וברישיון הזמני שניתן לו באותה עת או למצער להביא את הרשות להטלת סנקציות ועיצומים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

ב. הסאתירה הפוליטית -

21. בית המשפט אינו בוחן רק את כוונת מפרסם הציוץ או את טענתו כי התכוון לסאתירה. השאלה היא כצד היה האדם הסביר מבין את הציוץ, כאשר הפרסום נבחן כמכלול ובשים לב למילים, ללוגו, לעיצוב, להקשר ולנסיבות החיצוניות. סאתירה, הגזמה או הבעת דעה עשויות להשפיע על סיווג הפרסום ועל האיזון מול חופש הביטוי. עם זאת, גם הבעת דעה עשויה לבוא בגדר לשון הרע, ולכן עצם הכינוי "סאתירה" אינו מעניק חסינות אוטומטית. ככל שהציוץ ברור לקורא הסביר כבדיחה או כפרודיה, הדבר עשוי להחליש את המסקנה שמדובר במצגעובדתי מטעה. לעומת זאת, אם הלוגו והניסוח יוצרים רושם ממשי שהערוץ אכן פרסם את התוכן, הסיכון להכרה בפרסום פוגעני גדל.

22. פרסומים בעלי אופי הומוריסטי, סאתירי או פרודי נחשבים לסוג מיוחד של הבעת דעה, ובית המשפט אינו נוהג לפרשם כפשוטם. אף אם קיימת הסתייגות מסגנון הדברים, הפסיקה מדגישה כי יש לנקוט זהירות רבה טרם קביעת אמות מידה של "טעם טוב" כלפי אמצעי תקשורת המבקרים או מלגלים על נושאים שונים בדרך סאתירית. עוד נקבע כי משקלו של חופש הביטוי גובר כאשר מדובר בביטויים שמטרתם לעורר שיח ציבורי, כגון ביקורת, סאתירה, פרודיה או טורי דעה, אשר אינם מתיימרים להציג אמת עובדתית. יחד עם זאת, בית המשפט העליון הבהיר כי גם לביקורת, ללעג ולסאתירה קיימים גבולות, ובנסיבות מסוימות הם עשויים להוות לשון הרע. כך, בעוד שלעיתים האופי ההומוריסטי של הפרסום עשוי להפחית את עוצמת הפגיעה, במקרים אחרים דווקא ההומור עלול להעצים את תחושת הביזוי וההשפלה.

23. ההבחנה בין סאתירה מותרת לבין סאתירה המהווה לשון הרע אינה פשוטה, במיוחד במקרים שבהם הגבול בין השתיים דק ביותר. כאשר הדימוי נועד לשלול מן האדם את אנושיותו ולהפשיטו מצלם אנוש, הוא עשוי להיחשב ללשון הרע. מן הדברים עולה כי ביטוי סאתירי יחצה את גבול המותר כאשר הוא פוגע בכבודו הבסיסי של האדם ובצלם אנוש שלו, באופן שאין לו הצדקה גם בהתחשב במעמדו הציבורי של הנפגע בנסיבות המקרה או בעילת הביקורת (ראו: ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 571 558 (2004); אורי שנהר, דיני לשון הרע (2024), פרסומים סאתיריים וסיווגם כלשון הרע פרק עשירי - שער שני – עמ' 222-223).

24. במקרה דנן, עוצמת ההגנה החוקתית נחלשת בשל האופן שבו בוצע הפרסום. הנתבע לא פרסם את הפרסום כהבעת עמדה גלויה אלא יצירה של ציוץ בחשבון האישי שלו תוך שימוש בסימנים המזהים את הערוץ של התובעת. הנתבע יכול היה להביע את אותה ביקורת עצמה בדרכים רבות אחרות תוך הבהרה שמדובר בסאתירה, אולם תחת זאת בחר לייצר מצג שווה הנחזה להיות פרסום אותנטי של התובעת. כאשר פרסום סאתירי משתמש בלוגו של התובעת ויוצר מצג שווה,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

הדבר עלול לחרוג מגבולות הסאטירה המותרת. שימוש בלוגו של התובעת ליצירת מצג שווא עלול להתפרש כהצגת עובדה כוזבת, ולא כהבעת דעה סאטירית גרידא.

25. כאשר מדובר בפרסום סאטירי, יש להתחשב בכך במלאכת הפרשנות, שכן הקורא הסביר מבין שמדובר בסאטירה ואינו מתייחס לדברים כפשוטם. סאטירה נוקטת לשון הגזמה ונעזרת באמצעים אמנותיים. הבעת דעה נתפסת כפוגענית פחות מהצהרת עובדה, ופרסומים המאופיינים כהבעת עמדה קרובים יותר לקוטב שאינו לשון הרע. למרות ההגנה הרחבה, גם לסאטירה, לביקורת וללעג יש גבולות. אין לאפשר כל השתלחות פוגענית רק משום שהיא חוסה תחת סוגת הפרודיה או הסאטירה, ועלבונות והכפשות אינם מוגנים. סאטירה תחצה את הגבול ותיחשב ללשון הרע במקרים בהם היא פוגעת בצלם האנוש של הנפגע, מפשיטה אותו מהווייתו האנושית, או כאשר היא בגדר מעשה של רשעות ואכזריות ולא רק גורמת לחוסר נוחות או פגיעה בשם הטוב. כמו כן, אם מנסיבות הפרסום עולה שבביטוי יש רק בוטות ופוגעניות ואין בו כדי לעורר דיון בנושא ציבורי, הוא עשוי להיחשב ללשון הרע.

26. אין בידי לקבל את טענת הנתבע כי כל קורא סביר היה מבין מיד שמדובר בסאטירה. בעניין אפל נקבע כי אופן קליטת הפרסום בידי ציבור הנמענים עשוי לשמש אינדיקציה פרשנית למשמעותו של הפרסום. אמנם אין מדובר במבחן מכריע, אך מדובר בשיקול רלוונטי בבחינת האופן שבו הקורא הסביר עשוי להבין את הדברים. אכן, ההקשר הפוליטי הרחב והביקורת הציבורית על התובעת היו מוכרים באותה עת. עם זאת, הנתבע לא הסתפק בביטוי סאטירי מילולי או בפרודיה מוצהרת. הוא עיצב פרסום הנחזה להיות ציוץ אותנטי של התובעת, תוך שימוש במאפיינים חזותיים מובהקים של חשבון הערוץ. הנתבע חצה את גבול הביקורת הלגיטימית והסאטירה המוגנת, שעה שבה פרסם פרסום עובדתי כוזב והציגו כפרסום חדשותי מטעם גוף תקשורת. יתרה מכך, תגובות הגולשים שצורפו כנספח 1 לתצהיר התובעת מלמדות כי חלק מן הקוראים סברו שמדובר בפרסום אמיתי.

27. סוגיית התלונות שהוגשו לרשות השנייה היא בעלת חשיבות ממשית בהליך זה. הנתבע טען כי מדובר בסאטירה כה ברורה עד שכל קורא סביר היה מבין שאין מדובר בפרסום אמיתי. ואולם, הראיות שהציגה התובעת סותרות טענה זו. המסמכים שצורפו כנספח 2 לתצהיר התובעת מלמדים כי בעקבות הפרסום פנו אזרחים לרשות השנייה בטענה כי ערוץ 20 אכן פרסם את הדברים. עצם העובדה שאנשים טרחו לפנות לרגולטור המפקח על שידורי הטלוויזיה בישראל מלמדת כי הפרסום נחזה בעיניהם כאמיתי. משמעות הדברים כפולה: ראשית, הדבר מחזק את טענת התובעת כי הפרסום היה מטעה מבחינה אובייקטיבית ובעיני האדם הסביר. שנית, הדבר מלמד כי הפגיעה הפוטנציאלית בשמה של התובעת כגוף תקשורת לא הייתה תיאורטית בלבד, אלא התממשה בפועל במישור הציבורי והרגולטורי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

28. לפיכך, תגובות הציבור והתלונות לרשות השנייה מחזקות את המסקנה כי לפחות חלק בלתי מבוטל מן הנמענים לא זיהו את הפרסום כסאטירה, אלא כפרסום חדשותי אותנטי, ודי בכך כדי לדחות את טענת הנתבע בעניין.

29. מכאן, ניתן לקבוע כי הפרסום מהווה לשון הרע שעלול היה ואף הביא בפועל לפגיעה בתובעת, להשפלתה ולביזויה כערוץ תקשורת חדשותי בניסיון להציגו כערוץ קיקיוני, מוטה ושאינו מתאר את המציאות כהווייתה אלא מעוותה בצורה כה מוגזמת עד כדי שהוא מייחס את תפקיד ראש הממשלה למי שאינו מכהן בתפקיד זה באותה עת. וצריך להבהיר, דעתו של הנתבע על הערוץ הינה דעה לגיטימית כשלעצמה ואולי אף זוכה לקהל תומכים רחב, ובכך מוגן וחוסה תחת עקרון חופש הביטוי. אלא שהעניין כאן הוא אחר, אילו היה ניתן לפרש את הפרסום כסאטירה, פרודיה או פרסום הומוריסטי, ציני ולעגני, היה חופש הביטוי גובר על השם הטוב של התובעת. אולם, כאשר מצורף לכך לוגו של התובעת שיש בו להציג מצג שווא וליתן לאדם הסביר לסבור כי הידיעה היא מטעם התובעת, יש בכך לחצות את קו הגבול הדק בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב באופן המוביל לפגיעה בשם הטוב של התובעת ולזכותה כי דבריה ופרסומיה יוצגו כהווייתם באופן מדויק ולא ייוחסו לה דברים שלא נאמרו על ידה.

ג. תחולת ההגנות שבחוק -

30. גם אם נקבע שהציוץ מהווה פרסום לשון הרע, אין בכך לבדו כדי להכריע את התביעה. יש לבחון לפי סדר את ההגנות שבחוק, ובכללן הגנת אמת בפרסום לפי סעיף 14 והגנת תום הלב לפי סעיף 15.

31. **הגנת אמת דיברתי:** לא מצאתי כי עומדת לנתבע הגנת אמת בפרסום, שכן אין מחלוקת שהתובעת מעולם לא פרסמה את הציוץ. אם הפרסום יוצר מצג שווא שאינו אמת, הגנת "אמת בפרסום" הקבועה בס' 14 לחוק לא תעמוד לנתבע. בנוסף, הנתבע לא טען כי התובעת אכן פרסמה את הפרסום נשוא התביעה, וממילא אין תחולה להגנת אמת בפרסום במקרה זה.

32. **הגנת תום הלב:** גם הגנת תום הלב בהתאם להוראות ס' 15 לחוק תיבחן בקפדנות, שכן יצירת מצג שווא עלולה להעיד על חוסר תום לב. הנתבע ביקש להיבנות מהגנות סעיף 15 לחוק, ובפרט מהגנת הבעת הדעה. כאשר מדובר בהבעת דעה על התנהלות הנפגע בעניין ציבורי או על אופיו, מעשיו או דעותיו כפי שנתגלו בהתנהלותו, עשויה להיות רלוונטית החלופה שבסעיף 15(4) לחוק, בכפוף ליתר תנאי ההגנה ולסבירות הפרסום.

33. אכן, ביקורת פוליטית על גוף תקשורת היא ביקורת לגיטימית ואף חיונית במשטר דמוקרטי. ואולם, הגנת הבעת הדעה מחייבת כי הקורא הסביר יוכל להבין שמדובר בדעה, בהתרשמות או בפרשנות. בענייננו, השימוש בעיצוב הגרפי, בלוגו של הערוץ ובחזות האותנטית של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

ציוץ חדשותי פגע באופן מהותי ביכולת להבחין כי מדובר בסטירה או בפרודיה או אף בפרסום הומוריסטי, לעגני ככל שיהיה. לפיכך, איני סבור כי הנתבע חוסה תחת אחת ההגנות בס' 15 לחוק, לרבות זו שבסעיף 15(4). יתר על כן, פרסום הנעשה תחת מצג שווא והטעיה עובדתית אינו נעשה בתום לב, וגם מטעם זה אין תחולה להגנות שבסעיף 15 לחוק.

34. גם החזקה הקבועה בסעיף 16(א) לחוק אינה חלה, שהרי בנסיבות המקרה אין לומר כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר. כאמור לעיל, פרסום הנעשה תוך מצג שווא ומטעה את האדם הסביר לחשוב כאילו פורסם על ידי התובעת בעוד שלא כך הם פני הדברים, חורג מתחום הסביר. יודגש, אילו היה מסתפק הנתבע בסטירה, לעגנית ככל שתהיה כלפי התובעת, היתה הגנת תום הלב חלה על המקרה. חלף זאת, דווקא קיימת תחולה להוראת סעיף 16(ב)(1). דהיינו מתקיימת חזקה לפיה הפרסום נעשה שלא בתום לב שכן הדבר שפורסם לא היה אמת והנתבע לא האמין באמיתותו. עוד צריך להוסיף ולהטעים, כי אף אם ניתן היה לקבוע כי קיימת תחולה להגנת תום הלב לפי אחד מסעיפי המשנה של סעיף 15, אזי זו היתה נשללת מכוח הוראת סעיף 17 לחוק, וזאת לאור אי פרסום תיקון או הכחשה מתאימה לפרסום לאחר שהנתבע נדרש לעשות כן על ידי התובעת. עם זאת, יש ליתן משקל משמעותי לכך שהפרסום נעשה בהקשר פוליטי-ציבורי מובהק, ללא מניע מסחרי, כחלק מדיון ציבורי ער על אופיו של הערוץ. שיקול זה משליך בעיקר על שאלת הפיצוי שאדון בה בהמשך.

ד. שיעור הפיצויים

35. בעת שבית המשפט נדרש לקבוע את שיעור הפיצוי בתביעת לשון הרע, הוא מביא בחשבון מגוון שיקולים הנובעים מן התכליות שהפסיקה מבקשת לקדם באמצעות פסיקת הפיצויים. התכלית העיקרית היא פיצוי התובע על הנזק שנגרם לו. בהתאם לכך, יוענק משקל משמעותי לנזק שנגרם בעקבות הפרסום. לשם אומדן הפיצוי, בוחן בית המשפט לא רק את תוכן הפרסום ואת נזקיו המידיים, אלא גם את אופן התנהלותם של הצדדים לאחר הפרסום ואף את התנהגותם במהלך ההליך המשפטי. נוסף על כך, נועדו הפיצויים לשמש כלי להטלת סנקציה על מפרסמי לשון הרע, לחינוך הציבור ולהרתעתו מפני פגיעה בשמו הטוב של אדם. לצורך השגת מטרות אלה, שוקל בית המשפט לא רק את הנזק שנגרם לתובע, אלא גם את אופן התנהלותו של המפרסם, מידת הזהירות שנקט ואת הכוונות שליוו את מעשיו (ראו בעניין זה: א. שנער, דיני לשון הרע, עמ' 370).

36. בענייננו, הפרסום שפרסם הנתבע היה פוגעני, מטעה ובעל פוטנציאל ממשי לפגיעה במוניטין התובעת הידועה כערוץ וכלי תקשורת מוכר בין הציבור. מנגד, מדובר בפרסום יחיד, בהקשר פוליטי מובהק, ללא כוונה מסחרית, כחלק משיח ציבורי ביקורתי נוקב. עוד יש להביא בחשבון כי התובעת עצמה היא גוף תקשורת ציבורי, החשוף מטבע הדברים לביקורת רחבה ולעיתים חריפה במיוחד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16670-07-21 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' לוינסון

37. לטענת התובעת, יש לפסוק לזכותה כפל פיצוי ללא הוכחת נזק, מאחר שהפרסומים נעשו מתוך כוונה לפגוע בה. אכן, סעיף 7א(ג) לחוק, בשונה מסעיף 7א(ב), מאפשר פסיקת כפל פיצוי בגין עוולת לשון הרע, אולם הוא מחייב הוכחת רכיב מהותי נוסף מקום שבו נטען כי הפרסום נעשה בכוונה לפגוע. לשם כך נדרשת הוכחת יסוד נוסף של התנהגות זדונית וכוונה ממשית לגרום לפגיעה. אף שהנתבע לא שבוחר מפרסומיו, ואף שלא הגיש כל הבהרה אודות פרסומו חרף בקשות התובעת, התרשמתי כי מדובר בפרסומים שנעשו מתוך שיח וביקורת פוליטית, בגישה הומוריסטית – סטירית המאפיינת את הנתבע, אשר לא אחת מובילה להתבטאויות חריפות ופוגעניות הנאמרות בקלות דעת ותוך סערת הוויכוח הפוליטי, במיוחד על רקע התקופה שעוברת על המערכת הפוליטית בישראל. משכך, אין הצדקה להחלת מנגנון כפל הפיצוי הקבוע בסעיף 7א(ג) לחוק, ויש להסתפק בנסיבות המקרה בפיצוי הקבוע בסעיף 7א(ב) לחוק בלבד.

38. בנסיבות העניין, באיזון כלל השיקולים המקלים והמחמירים את הפיצוי, לרבות במטרה הנעוצה בחינוך הציבור והרתעתו מפני פרסומים פוגעניים וסאטירה המשלבת מצג שווא והטעיה עובדתית כמעשה הנתבע, מצאתי לפסוק פיצויים ללא הוכחת נזק בהתאם להוראות סעיף 7א(ב) לחוק. לפיכך, הנתבע ישלם פיצוי ללא הוכחת נזק בסכום של 10,000 ₪ בגין העוולה האזרחית בשל לשון הרע שייחס הנתבע לתובעת.

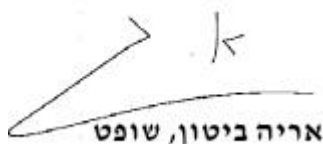
סוף דבר

39. לאור האמור לעיל, על הנתבע לפצות את התובעת בתשלומים הבאים וכדלקמן:

- א. פיצוי ללא הוכחת נזק בסך של 10,000 ₪.
- ב. בנוסף, יישא הנתבע בהוצאות משפט, לרבות האגרה כפי ששולמה וכן בשכר טרחת עורך דין, בסך כולל של 20,000 ₪.
- ג. התשלום יבוצע בתוך 30 ימים.

40. זכות ערעור לבית משפט המחוזי בתוך 60 ימים וכדין.

ניתנה היום, ב"ג אלול תשפ"ו, 26 אוגוסט 2026, בהעדר הצדדים.

אריה ביטון, שופט

